

Különfélék.

Pókhálóból készült ruha. Nem a mesebeli tündérkirálynőnek pókhálóból készült ruhájáról van itt szó, hanem igazi pókhálóból szőtt valóságos ruháról. Már réges-régen tettek kísérleteket arra nézve, hogy a pókhálót úgy használják, mint a selyemszálat. Így pl. 1665-ben Merseburg vidékén a szántóföldeket, reketeket és kertéseket sajátságos pókháló fődte, melyből a szomszédfalvak női szalagokat s egyéb tárgyakat szöttek. A pókháló hasznosítását azonban csak B o n, francia főhivatalnok karolta fel. 1709-ben egy-egy pár pókhálóból készült keztyűt és harisnyát küldött be a párisi akadémiához, mely a csatolt tervezet átvizsgálásával R é a u m u r t bízta meg. Ez a jeles tudós kiszámította, hogy egy font pókselyem előállításához 663,522 pók szükséges, a melyek táplálására egész Franciaországban nincs elég légy. Ezzel a terv dugába dőlt, de újra fel-felbukkant. A múlt század végén R o l l a londoni akadémiában mutatott be kis gépecskét, melynek segítségével 22 póktól két óra alatt 6000 m. hosszú szálat nyert; de mit használt az, mikor európai poknak 1500 szála egybesodorva éri csak el a közönséges cérna vastagságát. Az érdeklődők figyelme az idegen földrészek pókjai felé fordult. Már W a l l a c e említette, hogy az Aru-szigeteken (Új-Guinea közelében) van oly pókfaj, melynek hálója rendkívül erős. Ugyanoly pókokat találtak Dél-Amerikában is, a melynek hálójából d' O r b i g n y természetbúvár magának nadrágot is készített. Ezek honosítását az ipar azonban meg sem kísérlette. Ez a délafrikai szigeteken élő pókoknak volt föntartva. Rájuk irányult a figyelem, midőn Mauritius szigetének lakói Josephine császárnénak pókhálóból készült finom keztyűt nyujtottak át. De csak később kezdtek az illető pókfajt tenyészteni s életmódját tanulmányozni. Azt tapasztalták, hogy az óránként 100—150 m. szálat adhat, a mely 3.26 gr. súlyt elbír; vagyis épen oly erős, mint a selyemhernyó szála. Ennek szövésre hasznosítását a Madagascar szigetén élő missionárius C a m b o u é tűzte ki céljául, a mi hosszas kísérletezések után sikerült is. Újabb időben tettek ugyan mások is kísérleteket. Így p. o. sebtapaszt készítettek, de csak abból a ruganyos, selyemszerű szövedékből, melylyel a pókok petéiket beburkolják. Mások a léghajózás érdekében használták fel a pókhálót, a mennyiben a pókokat csoportonként (12—12 db.) motola elé helyezték s a gyöngye szálakat arra felgombolyították. Szegény állatoknak nem könnyű a feladatuk: naponként 20—40 öl szálat kell szállítaniok, előbb nincs nyugtuk. A vörösös szálakat mosás útján megtisztogatják s azután nyoleczával egybesodorják; ezekből a sodrokból készítenek végül a léggömb hálójához rendkívül erős s tartós köteleket, melyek a selyemköteleknél sokkalta könnyebbek. Más úton járt C a m b o u é. Ő a „halabe”-kat (így nevezik a madagaskari benszülöttek ezt a pókfajt) kis kalitkafélébe úgy helyezi el, hogy potrohuk kilóg, az eresztett szálat pedig kis motolához erősíti. Ilyenformán egy pók 27 nap alatt 4000 m. szálat

adott, azután kimúlt. Az erre a kénvszern munkára ítélt pókok fölöttebb roszkedvűek és még a nyujtott jó táplálék sem képes őket felvidítani. Csupán ittas állapotban dolgoznak s ennél fogva valami alkohol-aether gőzökkel részegítik. Még fejlődő állatok szála valami ragadós anyaggal van borítva, de ha ezt mosás után eltávolítják, oly szalat nyernek, mely épen oly erős mint a selyemhernyó szála, de ötszörte vékonyabb és ötszörte könnyebb. Ily szálaból készült aztán egy mennyasszonyi ruha, mely az 1900-iki párisi kiállításnak kétségkívül egyik sokat bámult kiállítási tárgya lesz. A bökkenő csak az, a mire már Réaumur is rámutatott: vajon lehetséges lesz-e egész pókcsordát tenyészteni és iparczélokra felhasználni. *Camboné* nem kételkedik benne, hogy a *halabe*, mely családokban él s igen szapora, szabadban minden fáradság nélkül nagy mennyiségben lesz tenyészthető: a missió kertjében máris van vagy száz nőstény pók. Ennél fogva remélhetjük, hogy nemsokára közönséges divatczikk lesz a — pókhálóból készült ruha!

Lepkészség csalétekkel. Az a gondolat, hogy éjjeli lepkéket családokkal lehessen fogni, magyar agyban fogamzott meg először. Nátly József volt az első, a ki földbe tűzött faágak leveleit mézzel bekente s a Noctuákat így fogdosta. S ezt, némi módosítással, még ma is gyakorolják, azaz: ugyanoly mennyiségű vízzel elegyített mézet fél napig kitesznek a napnak, a vegyületekben 35—40 m. hosszú és 1 cm. széles fehér szalagot jól megáztatnak és este fákhöz, bokrokhoz kötik, előbb még néhány csöpp gyümölcs-aethert hozzá adva. Mások a sörrre fektetik a fősúlyt: két harmad sörhez egyharmad mézet tesznek, felkeverik s egy napig állva hagyván, használat előtt kevés alma-aethert adnak hozzá és e vegyületekben (10—10 cm. távolságban) spárgára fűzött szárított almaszeleteket jól beásztatva, a zsinórt este kikötik. Az almaszeleteket azonban mindinkább kezdik mellőzni. *Kelcsényi Károly* p. o. (R. L. II. 71.) fél liter sörhez 3 deka mézet s ugyanannyi cukorszörpöt kever és másnap, használat előtt 20 csöpp alma-aethert hozzáadván, a keverékkel 20—20 lépésnyire a fakat keni be. *Bordán István* 1 liter álló sört habzásig felforral, 20—25 deka lépesmézet, 10 deka cukrot és 3—4 felszeletelt almát hozzá adva, újra felforralja, azután a vegyületet szítán átbocsátva, szintén a fára keni. Mások 1 liter mézhez csak $\frac{1}{4}$ liter sört kevernek és két napig hagyják erjedni, azután kevés rhumot, gummi arabicumot és alma-aethert tesznek hozzá. Ismét mások 1 liter sörből 15 deka mézet forralnak fel, azután kevés rozskenyér morzsáját, alkalmazás előtt pedig néhány csöpp ananasz-aethert vegyítenek hozzá. Az aethert egészen fölöslegesnek mondják mások, kik 1 liter jó sörrrel ugyanannyi vagy valamivel több cukrot forralnak fel, két kávéskanálnyi legjobb rhumot vegyítenek hozzá s a keveréket 10—20 lépésnyire egymáshoz álló fák keleti oldalára a kéregre kenik. Ez utóbbi módszernél legeredményesebb a tölgyfák bekenése, még pedig hegyi tisztáson; a völgyben kevesebb röpi. Mindegyike ezen családoknak jó és czélravezető, csak szerencsénk legyen. Mert az eredmény